

14. BÖLÜM

YAYIN TARAMASI

Hazırlayanlar: Ahenk Anbar ve Elyesa Koytak

Çalışmamız boyunca Türkiye’de nüfusbilim alanında yapılmış çalışmalara dair bir kaynak taramasının yapılması ve dökümünün çıkarılması ihtiyacını hissettik. Bunun için nüfus ve demografi konularıyla ilgili yazılmış tezleri, matbu kitapları ve yayınlanmış makaleleri tarayıp listeledik.

Tezler bölümünü YÖK Ulusal Tez Merkezi ve Hacettepe Üniversitesi Kütüphanesi’nde adında “nüfus” ve “demografi” anahtar kelimeleri geçen tezleri derleyerek hazırladık. Toplam 613 sayıda tezi, “sağlık ve nüfus”, “genel nüfus araştırmaları”, “demografi-yurtdışı”, “istatistiki yaklaşımlar”, “mikroanalizler”, “tarihsel demografi”, “ekonomi”, “araştırma yöntemleri ve bilgi kaynakları”, “halkla ilişkiler”, “din”, “eğitim”, “şehircilik ve mimarlık”, “kamu yönetimi ve çevre”, “yaşlanma” ve “göç” gibi konu başlıklarına göre tasnif ettik. Her bir konu başlığının ayrıntılı bilgisini verdik.

Kitaplar bölümünü, Türkiye’nin önde gelen dört üniversite kütüphanesinde ve internette en çok rağbet gören kitap satış sitelerinden birinde “nüfus”, “nüfusbilim” ve “demografi” anahtar kelimeleriyle geçen kitapları derleyerek hazırladık. 1932’den bu güne kadar basılmış toplam 68 kitabı listeledik.

Makaleler bölümü için de, Türkiye’nin önde gelen akademik dergilerinden ikisini tercih ettik. *Toplum Ve Bilim* ve *New Perspectives on Turkey* dergilerinin arşivinde yapılan taramada 19 makale bulduk.

Türkiye’de nüfusbilim kaynakçası çalışmaları sınırlı sayıdadır.¹ Hazırladığımız bu kaynakçanın sosyal demografi alanına küçük de olsa bir katkı sağlamasını umuyoruz. Elbette bu çabanın nüfus ve demografi konularıyla ilgili yazılmış bütün tezleri, matbu kitapları ve makaleleri ihtiva ettiği iddiasında değiliz. Gene de kaynakçamızın nüfusbilim alanında çalışacak genç araştırmacılara yardımcı olmasını ve bakir kalmış bu alanda yapılacak yeni araştırmalara daha fazla derinlik, bütüncüllük ve zenginlik kazandırmasını umuyoruz. Ahenk Anbar ve Elyesa Koytak tarafından hazırlanan bu kaynakçanın demografi alanı için mütevazı ama ilham verici bir katkı olacağını umuyoruz.

---

¹ Bunlar arasında özellikle Akın Atauz’un koordine ettiği *Türkiye’nin nüfus ve kalkınma yazını: Eleştirel bir değerlendirme*, Ankara: Türkiye Bilimler Akademisi, 2003 ve 1970’lere kadar bir dizi halinde yayınlanan “Türkiye Nüfus Bibliyografyası” sayılabilir.

1. TEZLER

Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nde ve Hacettepe Üniversitesi Kütüphanesi'nde kayıtlı bulunan tezler tarandığında, adında “nüfus” kelimesi geçen toplam 271 adet tez bulunmuştur. Aşağıda, bu tezlerin konularına göre ayrılmış şekilde, ayrıntılı bilgilerine ulaşabilirsiniz.

Bahsedilen kaynaklarda, içinde “demografi” kelimesi geçen tezler arandığında Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nde 331, Hacettepe Üniversitesi Kütüphanesi'nde 11 adet tez bulunmuştur. Demografinin kapsamına giren alt konu başlıklarına göre tarandığında ise şu sayısal verilere ulaşılmıştır;

	Doğum	Ölüm	Evlilik	Göç	Şehirleşme	İstihdam	Yaşlanma
YÖK Ulusal Tez Merkezi	657	378	201	622	41	419	95
Hacettepe Üniversitesi Kütüphanesi	231	173	123	185	103	147	96

SAĞLIK VE NÜFUS

Konusu sağlık ve nüfus ile ilgili olan 31 tez bulunmuştur. Bu tezlerin 16 tanesi tıpta uzmanlık, 10 tanesi doktora, beş tanesi yüksek lisans ve bir tanesi de doçentlik seviyelerinde hazırlanmıştır. Bunların yaklaşık üçte ikisi özellikle tıp konusuna yönelmiş çalışmalardır. Geri kalan kısım daha çok sağlık ve nüfus ilişkisini incelemektedir. Çalışmaların çoğu Halk Sağlığı ana bilim dalında yapılmış, ayrıca Deontoloji ve Tıp Tarihi, Hemşirelik, Gastroenteroloji, Nöroloji, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları, Sağlık Kurumları Yönetimi, Psikiyatri, Beslenme ve Gıda Bilimleri, Beslenme ve Diyetetik ana bilim dallarında yapılmış tezler de bulunmaktadır.

Sağlık ve nüfus temalı tezler incelendiğinde şöyle bir tablo ortaya çıkmaktadır: 31 tezin 11 tanesi çeşitli sağlık ocaklarında yapılmış çalışmalardır. Ayrıca, tezlerin yaklaşık üçte biri 40 yaş ve üzeri nüfusun sağlık sorunlarına odaklanmaktadır. Anne-çocuk sağlığı ve doğurganlık konulu ise yedi adet tez bulunmaktadır.

1. Şanlı, Erol (1985) *Ulaş Sağlık Ocağı merkezinde nüfusun bazı niteliklerine ve konutların durumuna ilişkin bir çalışma*, Halk Sağlığı, Doktora, Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
2. Çöl, Meltem (1990) *Park Eğitim Sağlık Ocağı bölgesinde 40 yaş üzeri nüfusta hipertansiyon prevalansı ve buna etkili faktörler*, Halk Sağlığı, Tıpta Uzmanlık, Ankara: Ankara Üniversitesi, Tıp Fakültesi.
3. Öztürk, Mustafa (1995) *Kayseri ili Hacılar ilçesi Sağlık Grup Başkanlığı bölgesinde 65 ve üzeri yaşlı nüfusun medikososyal sorunları ve bu sorunların çözümüne yönelik*

bir metodoloji denemesi, Halk Sağlığı, Doktora, Kayseri: Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

4. Hot, İnci (1996) *Dr. Besim Ömer Paşa'nın anne ve çocuk sağlığı açısından ülkemiz nüfus meselesi hakkındaki görüşleri*, Deontoloji ve Tıp Tarihi, Yüksek Lisans, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Deontoloji ve Tıp Tarihi Anabilim Dalı.
5. Hacıalioğlu, Nazlı (1996) *Gümüşhane ili Torul Merkez Sağlık Ocağı bölgesinde 30 yaş ve üzerindeki nüfusta hipertansiyon prevalansı ve bunu etkileyen faktörlerin incelenmesi*, Hemşirelik, Doktora, Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı.
6. Vatansever, Kevser (1998) *Özkanlar Sağlık Ocağı bölgesinde 20 yaş üzeri nüfusta hipertansiyon prevalansı ve risk faktörleri*, Halk Sağlığı, Doktora, İzmir: Ege Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Halk Sağlığı Anabilim Dalı.
7. Ergüder, Toker (1998) *Elazığ ili merkezinde 18 ve üzeri yaş nüfusta sigara bağımlılığı prevalans araştırması*, Halk Sağlığı, Doktora, Elazığ: Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
8. Karagöz, Naim (1998) *1997 Sivas nüfus sağlık araştırması*, Halk Sağlığı, Doktora, Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
9. Bektař, Mehmet (2000) *Park Sağlık Ocağı bölgesinde 15 yaş üstü nüfusta dispepsi ve nonülser dispepsi prevalansı*, Gastroenteroloji, Tıpta Uzmanlık, Ankara: Ankara Üniversitesi, Tıp Fakóltesi,.
10. Emsal, Türkan (2000) *Kalecik Merkez Sağlık Ocağı bölgesinde 40 yaş üzeri nüfusta hipertansiyon prevalansı*, Halk Sağlığı, Yüksek Lisans, Ankara: Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
11. Ayaoğlu, Ferruh Niyazi (2001) *Ankara ili Gölbaşı ilçesi Ahiboz Köyü'nde 15 yaş ve üzeri nüfusta anti-HCV seroprevalansı*, Halk Sağlığı, Doktora, Ankara: Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Halk Sağlığı Anabilim Dalı.
12. Ekici, İsmail (2002) *Elazığ ili Abdullahpařa Eğitim ve Araştırma Sağlık Ocağı bölgesinde yaşayan 65 yaş ve üzeri nüfusta demans prevalansı ve demans alt grupları*, Nöroloji, Tıpta Uzmanlık, Elazığ: Fırat Üniversitesi, Tıp Fakóltesi, Nöroloji Anabilim Dalı.
13. Baykan, Zeynep (2002) *Ankara ili Gölbaşı ilçesi Ahiboz Beynam Gökçeşöyük köylerinde 50 yaş ve üzeri nüfusta tetanoz seroprevalansı*, Halk Sağlığı, Tıpta Uzmanlık, Ankara: Gazi Üniversitesi, Tıp Fakóltesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı.
14. Gülersoy Özaydın, Ayşe Nilüfer (2003) *1998 Türkiye nüfus ve sağlık araştırması verilerine göre, Türkiye'deki evli erkeklerin üreme sağlığı konusundaki bilgi ve tutumu*, Halk Sağlığı, Doktora, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Halk Sağlığı Anabilim Dalı.
15. Gerçek, Harika (2003) *Küçükkuşla bölgesinde 55 yaş üstü nüfusta demans prevalansı ve demans oluşumunu etkileyen etmenlerin araştırılması*, Halk Sağlığı, Doktora, Bursa: Uludağ Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Halk Sağlığı Anabilim Dalı.
16. Güneş, Gülřen (1997) *Malatya Yeşilyurt Sağlık Ocağı bölgesinde 40 yaş ve üzeri nüfusta diabetes mellitus prevalansı ve bazı risk faktörlerinin saptanması*, Halk Sağlığı, Tıpta Uzmanlık, Malatya: İnönü Üniversitesi, Tıp Fakóltesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı.

17. Sarışen, Özlem (2005) *Park Sağlık Ocağı bölgesinde yaşayan 40 yaş üzeri nüfusta SF-36 ölçeği ile yaşam kalitesi ölçümü ve hipertansiyon ile ilişkisi*, Halk Sağlığı, Tıpta Uzmanlık, Ankara: Ankara Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı.
18. Kırmızıoğlu, Yalçın (2005) *Sivas il merkezinde 65 yaş ve üstü nüfus örnekleminde anksiyete bozuklukları yaygınlığı ve sosyodemografik değişkenlerle ilişkisi*, Psikiyatri, Tıpta Uzmanlık, Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı.
19. Keçeci, Muzaffer (1978) *Etimesgut Sağlık Ocağı selektör, Kızılay, Radyo ve Etiler mahallelerinde 40 yaş üzerindeki nüfusta yapılan hipertansiyon takip araştırması (1975-1976)*, Halk Sağlığı, Tıpta Uzmanlık, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Tıp Fakültesi.
20. Çınaroğlu, Gülenay (2006) *Yaşlı nüfusa hastanelerde sunulan sağlık hizmetlerini hastane yöneticilerinin değerlendirmeleri: Antalya ili örneği*, Yüksek Lisans, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sağlık Kurumları Yönetimi Anabilim Dalı.
21. Yılmaz, Ertan (2007) *Konya il merkezinde yaşayan evli nüfusta cinsel sorunların araştırılması*, Psikiyatri, Tıpta Uzmanlık, Konya: Selçuk Üniversitesi, Meram Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı.
22. Öztürk, Ülkem Angın (2008) *Zonguldak İl Merkezinde kadın nüfusunda cinsel işlev bozukluğu prevalansı*, Psikiyatri, Tıpta Uzmanlık, Zonguldak: Zonguldak Karaelmas Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı.
23. Uçar, Mine Solakoğlu (2007) *İstanbul Ümraniye ilçesi kazım karabekir mahallesinde yaşayan 15 yaş üzeri ve nüfusta genel sağlık anketi 12 kullanılarak ruhsal belirti sıklığının belirlenmesi*, Halk Sağlığı, Tıpta Uzmanlık, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı.
24. Binbay, İbrahim Tolga (2009) *İzmir kent merkezinde yaşayan 15-64 yaş arası nüfusu temsil eden bir örnekleme toplumsal eşitsizlikler ile psikoz-benzeri yaşantılar, psikotik belirtiler ve psikotik bozukluklar arasındaki ilişkinin incelenmesi*, Psikiyatri, Halk Sağlığı, Sosyoloji, Tıpta Uzmanlık, İzmir: Ege Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı.
25. Akman, Fatma (1977) *Türkiye'de bebek ve çocuk ölümleri ile ailelerin beslenme durumu, sosyo-ekonomik ve kültürel düzeyi ve nüfus yapısı arasındaki ilişkiler*, Yüksek Lisans, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beslenme ve Gıda Bilimleri Anabilim Dalı.
26. Baykan, Suna (1976) *Ankara'nın Çubuk ilçesi ve köylerinde kırk yaş üstü nüfus grubundaki bireylerin beslenme alışkanlıkları ve sağlık durumları üzerinde bir araştırma*, Doçentlik, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Teknolojisi Yüksek Okulu, Beslenme ve Diyetetik Bölümü.
27. Bulut, Işıl (1979) *Ana-Çocuk sağlığı merkezleri ve aile planlaması*, Uzmanlık, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü.
28. Temel, Fehminaz (2010) *Türkiye'de Ocak 2003-Ocak 2008 yılları arasında doğan bebeklerin doğum ağırlıkları, perinatal ve neonatal ölümler ile ilişkili faktörlerin incelenmesi*, Uzmanlık, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Epidemiyoloji Programı.

29. Aygün, Mehmet (1995) *TCDD bünyesinde anne ve çocuk sağlığı hizmetleri ile doğurganlık ve ölümlülük düzeylerinin dolaylı teknikler yardımıyla hesaplanması*, Uzmanlık, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü.
30. Çilingiroğlu, Nesrin Erdemli (1990) *Gebelikten koruyucu yöntem bırakma nedenleri, Gülveren, Akyurt ve Çubuk Merkez Sağlık Ocakları deneyimi*, Doktora, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü.
31. Başımı, Semra (1979) *Doğum kontrolü açısından düşük yapan kadınlarla, rahim içi araç uygulayan kadınlar arasında karşılaştırmalı bir çalışma*, Uzmanlık, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü.

GENEL NÜFUS ARAŞTIRMALARI

Nüfusun genel özellikleriyle ilgili toplam 44 adet tez bulunmuştur. Bunların 27 tanesi Türkiye için yapılmış demografik araştırmalar, geri kalan 16 tanesi ise yurtdışındaki nüfuslar hakkında yapılmış araştırmalardır. Türkiye kapsamında yapılan araştırmaların 22 tanesi yüksek lisans, iki tanesi doktora, dört tanesi de uzmanlık seviyesinde yapılmış çalışmalardır. Türkiye dışındaki nüfuslar hakkında yapılmış 16 demografik araştırmanın 13 tanesi yüksek lisans düzeyindeyken, iki tanesi doktora, bir tanesi de uzmanlık düzeyindedir. Yurtdışı kapsamında hazırlanmış bu 16 tezin 11 tanesi Ortadoğu ve İslam ülkeleriyle ilgili olarak yapılmış araştırmalardır.

1. Yılmaz, Ali (1987) *Türkiye faal nüfusu: Dağılım ve başlıca özellikleri*, Demografi, Yüksek Lisans, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
2. Özkan, Ömer (1991) *Aile planlaması açısından nüfus politikalarının sosyal yapımız üzerindeki tesirleri*, Demografi, Yüksek Lisans, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
3. Yavuz, Nuray (1993) *1985 ve 1990 yılları arasında Türkiye'de nüfus hareketleri ve dağılımının ilçelere göre durumu*, Demografi, Yüksek Lisans, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
4. Başım, Berrak Pınar (1996) *Türkiye'nin demografik karakterlerinin değişkenlikleri ve nüfus potansiyelleri*, Demografi, Sosyoloji, Yüksek Lisans, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü.
5. Alpay Yüken, Ayşegül (1996) *Sosyal yapı açısından nüfus, nüfus planlaması, aile planlaması ve kürtaj*, Sosyoloji, Yüksek Lisans, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
6. Kerim, Ethem (1997) *Türkiye'de nüfusun tarihsel gelişimi (1923-1990)*, Demografi, Yüksek Lisans, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü.
7. Taşcı, Banu (1999) *Geçmişten günümüze (evrimsel süreç içerisinde) insan çevre nüfus ilişkileri*, Demografi, Kamu Yönetimi, Yüksek Lisans, Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
8. Tabak, Kadir Sinan (2000) *Türkiye'de nüfusun yapısı ve tarihi gelişimi*, Demografi, Yüksek Lisans, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

9. Ilgaz, Ali (1999) *Population management in Turkey [Türkiye'de nüfus yönetimi]*, Demografi, Yüksek Lisans, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü.
10. Yavuz, Sutay (2002) *Household composition and complexity: Findings from Turkish demographic and health survey, 1998 [Hanehalkı kompozisyonu ve kompleksliği: 1998 Türkiye nüfus ve sağlık araştırmasından bulgular]*, Demografi, Yüksek Lisans, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü.
11. Ata, Meri (2002) *Türkiye nüfusundaki gelişmeler sorunlar ve öneriler*, Demografi, Yüksek Lisans, Diyarbakır: Dicle Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Maliye ve Ekonomi Anabilim Dalı.
12. Özberk, Ebru (2003) *Nüfus politikaları ve kadın bedeni üzerindeki denetim*, Demografi, Yüksek Lisans, Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kadın Çalışmaları Anabilim Dalı.
13. Işıl, Zeynep (2003) *Türkiye kasaba ve şehirlerinde nüfus büyüklükleri ve nüfus gelişimleri*, Coğrafya, Demografi, Yüksek Lisans, Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
14. Doğanay, Hayati (1978) *Türkiye besin kaynakları ve nüfusla ilişkileri*, Coğrafya, Doktora, Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Anabilim Dalı.
15. Çağatay, Pelin (2006) *Analysis of fertility trends in Turkey: An application of own-children method to 1993, 1998 and 2003 Turkey demographic and health surveys. [Türkiye'de doğurganlık eğiliminin analizi: Öz çocuk yönteminin 1993, 1998 ve 2003 Türkiye nüfus ve sağlık araştırmalarına uygulanması.]*, Sosyoloji, Yüksek Lisans, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü,
16. Dizbay, Bilal (2007) *Türkiye nüfusunun yaş yapısı: 1990 2000 yılları karşılaştırması*, Coğrafya, Yüksek Lisans, Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Anabilim Dalı.
17. Karakaya, Mehmet Doğu (2009) *Provincial and regional population projections for the centenary of the republic of Turkey [Türkiye Cumhuriyeti'nin yüzüncü yıldönümü için bölge ve il düzeylerinde nüfus projeksiyonları]*, Demografi, Yüksek Lisans, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü, Demografi Anabilim Dalı.
18. Tunçkanat, Fulya Hande (2007) *An application of structural equational modelling on fertility in metropolitan areas of Turkey*, Yüksek Lisans, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü, Ekonomik ve Sosyal Demografi Programı.
19. Adalı, Tuğba (2007) *The analysis of tempo and quantum componenets of period fertility in Turkey*, Yüksek Lisans, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü, Ekonomik ve Sosyal Demografi Programı.
20. Tosun, Selma (1999) *Türkiye'de hanehalkı sayısının ve konut gereksiniminin hanehalkı büyüklüğü temelinde tahmini hanehalkı reisliği hızı yönteminin Türkiye verilerine uygulanması (1990-2025)*, Yüksek Lisans, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü.
21. Türkyılmaz, Ahmet Sinan (1998) *Indirect estimation of infant mortality and under-five mortality trends for Turkey from birth-survival histories*, Nüfus, Yüksek Lisans, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü.

22. Beder Şen, Rahime (1996) *Evliliğin kuruluşuna ilişkin özelliklerin doğurganlık ile ilişkisi*, Yüksek Lisans, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü, Ekonomik ve Sosyal Demografi Programı.
23. Türütgen, Zeynep (1994) *Türkiye'de doğum aralıkları ve doğum aralığını etkileyen değişkenler*, Uzmanlık, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü.
24. Semizer, Sibel (1992) *2000'li yıllarda Türkiye nüfusu*, Uzmanlık, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü.
25. Kumtepe, Halit (1989) *Türkiye'de çocuk düşürmenin boyutları ve etkileyen sosyo-Demografik değişkenlerle ilişkileri*, Uzmanlık, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü.
26. Akadlı, Banu (1985) *Türkiye'de düşüklerle ilgili bir kesit analizi çalışması (1978)*, Yüksek Lisans, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü.
27. Baysal, Kamil (1984) *Türkiye'de kırsal yapıya yönelik pilot proje çalışmaları*, Uzmanlık, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü.
28. Peker, Mümtaz (1979) *Türkiye'de doğurganlık ve doğurganlık davranışlarındaki farklılıklar (1968-1973)*, Doktora, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü.

DEMOGRAFI-YURTDIŞI

1. Hadjili, Zahra (1993) *İran'da nüfus değişimleri ve başlıca özellikleri (1956-1986)*, Demografi, Yüksek Lisans, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
2. Kılıç, Şaban (1996) *Ortadoğu ülkelerinde nüfus*, Uluslararası İlişkiler, Demografi, Yüksek Lisans, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Ortadoğu Araştırmaları Enstitüsü.
3. Ünalın, Nurdan Denk (2001) *Gender system effects on fertility behaviour of family in sixteen countries: An experiment in joining international demographic and health survey data [16 ülkede ailenin doğurganlık davranışına gender sisteminin etkileri: Uluslararası nüfus ve sağlık araştırmalarının birleştirildiği deneysel bir çalışma]*, Demografi, Yüksek Lisans, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü.
4. Mishal, Riyad (1997) *Kuruluşundan bu güne Ürdün ve İsrail'in nüfusunun gelişimi ve yapısal analizi [From foundation until today, the development and structure analysis of population in Jordan and İsrail]*, Demografi, Sosyoloji, Yüksek Lisans, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
5. Saraç, Hüseyin (1998) *İslam ülkelerinin nüfus yapıları*, Ekonomi, Demografi, Doktora, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Ortadoğu Araştırmaları Enstitüsü.
6. Savcı, Meral (1998) *Ortadoğu'nun nüfusu*, Coğrafya, Demografi, Yüksek Lisans, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Ortadoğu Araştırmaları Enstitüsü.
7. Dhier, Amad Alden (1999) *19. yüzyılın ikinci yarısında ve 20. yüzyılın başlarında Filistin'de demografik yapı ve nüfus hareketleri*, Siyasal Bilimler, Yüksek Lisans, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Ortadoğu Araştırmaları Enstitüsü.
8. Söylev, Ömer Faruk (2001) *Ortadoğu ülkelerinde karşılaştırmalı nüfus planlaması politikaları*, Antropoloji, Sosyoloji, Yüksek Lisans, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Ortadoğu Araştırmaları Enstitüsü, Sosyoloji ve Antropoloji Anabilim Dalı.

9. Seferov, Rehman (2004) *Azerbaycan nüfusunun yapısal özellikleri ve eğitim açısından analizi*, Doktora, Konya: Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı.
10. Kılıçaslan, Erhan (2006) *Almanya'daki Türklerin Türk-Alman ilişkileri açısından önemi ve Türk nüfusunun etkinliğinin artırılmasına yönelik alınabilecek tedbirler*, Uluslararası İlişkiler, Yüksek Lisans, Ankara: Atılım Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı.
11. Teziç, Mustafa Can (2006) *The Russian population in the Kazakh steppes [Kazak steplerinde Rus nüfusu]*, Mustafa Can Teziç, Sosyoloji, Yüksek Lisans, Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
12. Hadjili, Zahra (1993) *İran'da nüfus değişimleri ve başlıca özellikleri (1956-1986)*, Demografi, Yüksek Lisans, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
13. Doğan, Murat (2008) *Suriyenin nüfus yapısı*, Coğrafya, Yüksek Lisans, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Ortadoğu Araştırmaları Enstitüsü, Ortadoğu Coğrafyası Anabilim Dalı.
14. Yavuz, Engin Murat (2009) *Avrupa Birliği'nde nüfus yapısında değişimler, ekonomik etkileri ve Türkiye*, Demografi, Ekonomi, Yüksek Lisans, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Bölümü, İktisat Anabilim Dalı.
15. Özkan, Sekan (2010) *Birleşik Arap Emirlikleri'nin nüfus yapısı*, Coğrafya, Yüksek Lisans, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Ortadoğu Araştırmaları Enstitüsü, Ortadoğu Coğrafyası Anabilim Dalı.
16. Özyenen, Mehtap (1979) *II. dünya savaşından sonra az gelişmiş ülkelerde nüfus politikaları*, Uzmanlık, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü.

İSTATİSTİKİ YAKLAŞIMLAR

İstatistik ana bilim dalında yapılmış ve adında “nüfus” kelimesi geçen sekiz adet tez bulunmuştur. Bu tezlerin altı tanesi yüksek lisans, biri uzmanlık, biri de doktora seviyesinde yapılmış çalışmalardır. İstatistikî yaklaşımlarla yapılmış bu çalışmalardaki dikkat çekici nokta; sekiz tezin beş tanesinin nüfus sayımları ele alınarak yapılmış çalışmalar olması.

1. Fidan, Hatice (2002) *Nüfus sayımları verileri kullanılarak Eskişehir nüfusunun 1930-2000 dönemi yaşam ümidi değerlerinin belirlenmesi ve gelecek yıllara ilişkin öngörüsü*, İstatistik, Doktora, Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstatistik Anabilim Dalı.
2. Onat, Serap (1988) *1965-1980 genel nüfus sayımlarında uygulanan yaş düzeltme yöntemleri arasındaki farklılıkların analizi*, İstatistik, Yüksek Lisans, Ankara: Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
3. Küçük, Necla (1994) *Nüfus artış hızını etkileyen faktörler*, İstatistik, Yüksek Lisans, Ankara: Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
4. Taşköprülü, Şeref Süha (1995) *Türkiye'deki konut üretimi ile nüfus artışı arasındaki ilişkinin istatistiksel olarak incelenmesi*, İstatistik, Yüksek Lisans, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

5. Baştımur, Uysal Bahar (1997) "*De facto*" nüfus sayımından "*De Jure*" nüfus sayımına geçişin getireceği istatistiksel problemler ve çözümler önerileri, İstatistik, Yüksek Lisans, Ankara: Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
6. Onat, Hamiye (1987) *Nüfus sayımlarının on yılda bir yapılmasına ilişkin bir deneme*, Yüksek Lisans, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstatistik Anabilim Dalı.
7. Yavuzoğlu, Őeyma Özcan (2000) *An evaluation of clustering and districting models for household socio-economic indicators in address based population register system [Adrese dayalı nüfus kayıt sistemi hanehalkı sosyo-ekonomik indikatörlerinin kümeleme ve bölge tasarımı modelleri ile değerlendirilmesi]*, İstatistik, Demografi, Coğrafya, Yüksek Lisans, Ankara: Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Jeodezi ve Coğrafı Bilgi Teknolojileri Anabilim Dalı.
8. Aktuğ, Güngör (1984) *Ankara Meslek Hastalıkları Hastanesi verilerine göre meslek hastalıklarının istatistiksel analizi: mesleki morbidite*, Uzmanlık, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü, Sağlık İstatistikleri Programı.

MİKRO ANALİZLER: İl, ilçe ve köy ölçeğinde nüfus araştırmaları

Adında "nüfus" kelimesi geçen tezlerden, il, ilçe ve köy ölçeğinde yapılmış 60 adet mikro nüfus araştırması bulunmuştur. Bu tezlerin 51 tanesi yüksek lisans seviyesinde, beş tanesi doktora seviyesinde, dört tanesi de uzmanlık seviyesinde hazırlanmıştır. Tezlerin ait oldukları üniversitelere baktığımızda, en başta 12 tez hazırlanmış Fırat Üniversitesi, sonrasında 11 tez ile İstanbul Üniversitesi ve daha sonrasında beş tez ile Ankara Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi gelmektedir.

Tezlerin konularına dikkatli bakıldığında, mikro analizlerin birçoğunun kabul edildiği üniversitenin bulunduğu bölgedeki yerlerde yapılmış araştırmalar olduğu görölmektedir.

1. Kocakuşak, Süha (1998) *Beypazarı-Karaşar ile Kıbrısık-Seben arasında kalan kesimin nüfus ve yerleşme özellikleri*, Coğrafya, Yüksek Lisans, Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
2. Karabulut, Ezdihar (1990) *Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde nüfus ve yerleşme*, Coğrafya, Doktora, Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
3. Ertunç, Handan (1991) *Kozan ilçesinin beşeri ve ekonomik coğrafyası "nüfus, yerleşme ve ekonomik özellikler"*, Yüksek Lisans, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
4. Örskaya, İlyas (1991) *Kovancılar ovasında (Elazığ) nüfus, yerleşme ve ekonomik faaliyetler*, Coğrafya, Yüksek Lisans, Elazığ: Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
5. Özcan, Mehmet (1991) *Hankendi kasabası (Elazığ) bir nüfus, yerleşme ve ziraat coğrafyası araştırması*, Coğrafya, Yüksek Lisans, Elazığ: Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
6. Kırımhan, Metin (1990) *Battalgazi'de (Eski Malatya) nüfus ve yerleşme*, Coğrafya, Yüksek Lisans, Elazığ: Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

7. Tahsin, Öztürk (1990) *Ağın'da (Elazığ) nüfus ve yerleşme*, Coğrafya, Yüksek Lisans, Elazığ: Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
8. Hayli, Selçuk (1990) *Cip ve Poyraz köylerinde (Elazığ) nüfus, yerleşme ve ziraat*, Coğrafya, Yüksek Lisans, Elazığ: Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Anabilim Dalı.
9. Altınbilek, M.Samet (1990) *Üzümlü'de (Erzincan) nüfus, yerleşme ve ekonomik faaliyetler*, Coğrafya, Yüksek Lisans, Elazığ: Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
10. Gök, Adnan (1990) *Siverek'te nüfus ve yerleşme*, Coğrafya, Yüksek Lisans, Elazığ: Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
11. Öztürk, Mustafa Kemal (1992) *Göle'de nüfus yerleşme ve ekonomik faaliyetler*, Coğrafya, Yüksek Lisans, Ankara: Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,.
12. Öztaş, Cemal (1992) *Cide örneğinde nüfus ve ekonomik kalkınma arasındaki ilişki*, Demografi, Yüksek Lisans, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
13. İstanbulluoğlu, Aynur (1993) *Susurluk havzasında fiziki coğrafya özelliklerinin nüfus ve yerleşmeye etkileri (2 cilt)*, Coğrafya, Yüksek Lisans, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
14. Şahin, Hüseyin (1993) *Yeşilyurt'ta (Malatya) nüfus, yerleşme ve ekonomik faaliyetler*, Coğrafya, Yüksek Lisans, Elazığ: Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,.
15. İbret, Bilgin Ünal (1994) *Osmaniye`de nüfus ve yerleşme*, Coğrafya, Yüksek Lisans, Ankara: Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
16. Sarı, Semra (1995) *Manisa Şehrinin nüfus ve yerleşme özellikleri*, Coğrafya, Yüksek Lisans, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
17. Karakuş, Ufuk (1996) *Soma ilçesinde nüfus ve yerleşme*, Coğrafya, Yüksek Lisans, Ankara: Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
18. Uğur, Eren (1996) *Mersin`de nüfus hareketleri*, Coğrafya, Demografi, Yüksek Lisans, Kahramanmaraş: Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Anabilim Dalı.
19. Genç, Fettah (1996) *Türkoğlu`nda nüfus, yerleşme ve ekonomik faaliyetler*, Coğrafya, Ekonomi, Demografi, Yüksek Lisans, Kahramanmaraş: Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,.
20. Bingöl, Cemil (1997) *Çankırı`nın idari, nüfus ve sosyal yapısı*, Tarih, Doktora, Ankara: Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
21. Öztürk, Mustafa Kemal (1998) *Nevşehir ilinde yerleşme ve nüfus*, Coğrafya, Doktora, Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
22. Han, İbrahim Halil (1998) *Adıyaman merkez ilçesinde nüfus ve yerleşme faaliyetleri*, Coğrafya, Yüksek Lisans, Şanlıurfa: Harran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
23. Ekiz, Ümit Mutlu (1999) *Orhangazi ilçesinde yerleşme ve nüfus*, Coğrafya, Yüksek Lisans, Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
24. Fıratlı, H.Erkan (1999) *Türkiye'de kentleşme: Ankara örneği nüfus hareketleri açısından bir inceleme*, Kamu Yönetimi, Demografi, Yüksek Lisans, Ankara: Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

25. Khalaf, Salem (2000) *Çanakkale ilinin nüfus yapısı*, Coğrafya, Demografi, Yüksek Lisans, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
26. Dinç, Nezahat (2000) *Aksaray Merkez ilçesinde nüfus ve yerleşme*, Coğrafya, Yüksek Lisans, Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
27. Güner, Bülent (2000) *Çemişgezek ilçe merkezinde (Tunceli) nüfus, yerleşme ve ekonomik faaliyetler*, Coğrafya, Yüksek Lisans, Elazığ: Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
28. Akpınar, Yasemin (2000) *İzmir Kuruçeşme örneğinde gecekondualarda yaşayan nüfusun istihdam yapısı*, Yüksek Lisans, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri.
29. Fettah, Bahri (2000) *Erbil şehrinin nüfus coğrafyası*, Coğrafya, Demografi, Yüksek Lisans, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
30. Mor, Ahmet (2000) *Elazığ'ın Aksaray Mahallesi'nin tarihi gelişimi ve günümüzdeki fonksiyonları (nüfus, yerleşme ve ekonomi)*, Coğrafya, Yüksek Lisans, Elazığ: Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
31. Akgün, Ömer Faruk (2000) *Aydın ve Denizli'de nüfus hareketleri*, Coğrafya, Yüksek Lisans, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beşeri ve İktisadi Coğrafya Anabilim Dalı.
32. Karagel, Hulusi (2001) *Devrek'te nüfus, yerleşme ve ekonomik faaliyetler*, Coğrafya, Yüksek Lisans, Elazığ: Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Anabilim Dalı.
33. Kıtay, Selvi (2002) *Diyarbakır'da nüfus hareketlilikleri ve konut ihtiyacının karşılanması için çözüm yöntemleri tartışması*, Mimarlık, Yüksek Lisans, İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
34. Yener Demirkol, Nazlı (2002) *Amasya'da yaşayan 15 yaş üzeri nüfusun dinlediği müzik türlerinin sosyokültürel faktörlere göre dağılımı*, Demografi, Yüksek Lisans, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans, 2002.
35. Uysal, Ercan (2002) *Konya'da kentleşme kentlileşme ve kent içi nüfus hareketleri*, Sosyoloji, Yüksek Lisans, Konya: Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Anabilim Dalı.
36. Alkan, Mustafa (2003) *Sosyo ekonomik değişim sürecinde Ankara'nın nüfus yapısı*, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri, Yüksek Lisans, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı.
37. Bayat, Yılmaz (2003) *Üsküdar ilçesinin nüfus ve aile yapısı: Ampirik bir araştırma*, Coğrafya, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri, Yüksek Lisans, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çalışma Ekonomisi Anabilim Dalı.
38. Akgül, Müesser (2004) *Bayramiç ilçesinin nüfus coğrafyası*, Yüksek Lisans, Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Anabilim Dalı.
39. Çapar, Tufan (2005) *İzmir anakent merkezinde öğrenci ulaşım ve öğrenci nüfusu ilişkileri*, Coğrafya, Yüksek Lisans, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Anabilim Dalı.

40. Zeren, Zuhâl (2005) *Bulancağ ilçesinin nüfus özellikleri*, Coğrafya, Yüksek Lisans, Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
41. Gülsever, Taciser (1984) *Kır yerleşme birimlerinde sosyo-ekonomik yapı içinde nüfusun evrimi örnek: Aksu köyü*, Coğrafya, Yüksek Lisans, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Deniz Bilimleri ve Coğrafya Enstitüsü.
42. Azmioğlu, Figen (1984) *Kır yerleşme birimlerinde sosyo-ekonomik yapı içinde nüfusun evrimi örnek: Dörtdeğirmen köyü*, Coğrafya, Yüksek Lisans, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Deniz Bilimleri ve Coğrafya Enstitüsü.
43. Aslan, Hamza (2006) *Altınkuşak çayının orta ve aşağı çığı köylerinde nüfus, yerleşme ve ekonomik faaliyetler*, Coğrafya, Yüksek Lisans, Elazığ: Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Anabilim Dalı.
44. Yasak, Üzeyir (2006) *Sandıklı'da nüfus ve şehrsel gelişim eğilimleri*, Coğrafya, Yüksek Lisans, Afyonkarahisar: Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Anabilim Dalı.
45. Khalaf, Salem (2006) *Doğu Anadolu Bölgesi'nin nüfus özellikleri*, Coğrafya, İstatistik, Tarih, Doktora, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Anabilim Dalı.
46. Edecin, Nilüfer (2007) *Sakarya'da nüfus hareketleri*, Coğrafya, Yüksek Lisans, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Anabilim Dalı.
47. Kılıç, Hakan (2008) *Yenişehir Ovası'nda nüfus ve yerleşme*, Yüksek Lisans, Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Anabilim Dalı.
48. Çetin, Yasin (2010) *Bursa'da ilköğretim hizmetlerinin dağılışı ve nüfusla ilişkisi*, Coğrafya, Yüksek Lisans, Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Anabilim Dalı.
49. Güder, Engin (2010) *İdari bölünüşe göre Eskişehir'de nüfus dağılışı (2000 ve 2008)*, Demografi, Coğrafya, Yüksek Lisans, Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Anabilim Dalı.
50. Kalkan, Kemalettin (2010) *Ardahan, Kars ve Iğdır illerinde nüfusun gelişimi ve sorunları*, Coğrafya, Yüksek Lisans, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Anabilim Dalı.
51. Çetinkaya Akcan, Oya (2010) *Erzincan ilinde cumhuriyet dönemindeki nüfusun gelişimi, dağılışı ve nüfus hareketleri*, Coğrafya, Yüksek Lisans, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Anabilim Dalı.
52. Yasak, Üzeyir (2006) *Sandıklı'da nüfus ve şehrsel gelişim eğilimleri*, Yüksek Lisans, Afyonkarahisar: Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Anabilim Dalı.
53. Yılmaz, Nevzat (1984) *Ankara Kent Merkezi Nüfusunun 1975-2000 yılları arasındaki nüfus projeksiyonları*, Uzmanlık, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü.
54. Erdem, Hesna (1980) *Elazığ Kent Merkezinde Nüfus Projeksiyonları(1975-2000)*, Uzmanlık, Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi.
55. Bozbeyoğlu, Alanur Çavlin (2001) *Differentiation in the demographic structure of Gökçeada since 1923*, Nüfus, Yüksek Lisans, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü.

56. Demirbükten, Dilek (2001) *An Evaluation of burial records of Ankara city cemeteries* Yüksek Lisans, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi.
57. Aray, Osman (1999) *Demographic and ethnic characteristics of central asia and their future impacts on the social, economical and political aspects of the region*, Nüfus, Doktora, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü.
58. Karaduman Taş, Ayşe (1996) *İstanbul'un demografik yapısı*, Yüksek Lisans, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü.
59. Toprak, Güngör (1993) *Darboğaz beldesinde emzirmenin gebelikten koruyucu etkisinin incelenmesi*, Uzmanlık, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü.
60. Feridun, K., (1976) *Lefke kasabasının sosyo-ekonomik yapısı ve göçler*, Uzmanlık, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü.

TARİHSEL DEMOGRAFİ

Adında “nüfus” kelimesi geçen ve tarihsel açıdan nüfus konusunu ele alan toplam 35 tez yazılmıştır. Bu tezlerin 27 tanesi Cumhuriyet öncesi döneme odaklanırken, 20 tanesi Cumhuriyet dönemine ait tarihsel demografi çalışmalarıdır. Cumhuriyet öncesi döneme ait tezlerin 19 tanesi yüksek lisans, sekiz tanesi doktora tezidir. Cumhuriyet sonrası dönemin ise 17 tanesi yüksek lisans, üç tanesi doktora tezidir.

Cumhuriyet dönemine ait tezlerin üçte ikisinden fazlası, yani 14 tanesi nüfus mübadelelerini konu alan çalışmalardır. Bunların içinden de 10 tanesi 1923 Türk-Yunan mübadelesini konu alan tezlerdir.

1-Cumhuriyet Öncesi Dönem

1. Koç, Yunus (1988) *Hicri 983 tarihli mufassal tahrir defterine göre Bozok Sancağı'nda iskan ve nüfus*, Tarih, Yüksek Lisans, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
2. Akgül, Mehtap (1989) *16. yüzyıl arşiv kayıtlarına göre Alaiyye'nin sosyal ve ekonomik hayatı ile nüfus ve idari taksimatı*, Tarih, Doktora, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk İktisat Tarihi Anabilim Dalı.
3. Şahin, Burhan (1992) *Cumhuriyet öncesinde Kastamonu'nun İdari-Nüfus ve etnik yapısı (1839-1903)*, Tarih, Doktora, Ankara: Ankara Üniversitesi, Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü.
4. Demirtaş, Mehmet (1996) *Doğu Anadolu nüfus hareketleri (93 Harbi sonrası)*, Demografi, Tarih, Yüksek Lisans, Van: Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
5. Güner, Ali (1996) *Anadolu ve Rumeli'nin nüfus durumu ve göçler (1876-1911)*, Demografi, Doktora, Ankara: Ankara Üniversitesi, Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü, Türk İnkılap Tarihi.

6. Gümüşçü, Osman (1997) *16. yüzyıl Larende (Karaman) kazasında yerleşme ve nüfus*, Coğrafya, Doktora, Ankara, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
7. Erdoğan, Emine (1998) *XVI. yüzyılda Kudüs merkez ve nahiyesinde nüfus ve etnik yapı*, Tarih, Yüksek Lisans, Ankara: Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
8. Kaplan, M. Alparslan (2002) *Erzurum Nüfus Yoklama Defteri transkripsiyonu (1261-1267/1845-1851)*, Tarih, Yüksek Lisans, Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
9. Dursun, Selçuk (2002) *Population policies of the Ottoman state in the Tanzimat Era: 1840-1870 [Tanzimat Döneminde Osmanlı Devletinin nüfus politikaları: 1840-1870]*, Tarih, Yüksek Lisans, İstanbul: Sabancı Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
10. Uğur, Atilla (2002) *Geçmişten günümüze Kuzey Irak'ın beşeri coğrafyası ve sosyal yapısı (yer adları, aşiretler ve gelenekleri, yerleşme düzenleri, nüfus ve dini cemaatler)*, Tarih, Yüksek Lisans, Elazığ: Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı.
11. Yardımcı, Mehmet Emin (2004) *Nüfus arazi tahrir defterlerine göre XV ve XVI yüzyıllarda Bosna livâsının sosyal ve ekonomik yapısı*, Doktora, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk İktisat Tarihi Anabilim Dalı.
12. Yücekaya, Hüsnü (2004) *1830 nüfus sayımına göre Ayaş köyleri ve kasabaları*, Yüksek Lisans, Kırıkkale: Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı.
13. Çetin, Nurten (2004) *Osmanlı arşiv belgelerine göre 1914 Osmanlı-Yunan nüfus mübadelesi girişimi*, Yüksek Lisans, İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Anabilim Dalı.
14. Çiftçi, Hilal (2005) *XVII. yüzyılda Kudüs merkez ve çevresinde gayrimüslim nüfus*, Tarih, Yüksek Lisans, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı.
15. Yıldırım, Birsan Edanur (2006) *Ankara Sancağı'nın tarihi coğrafya bakımından yerleşme ve nüfusu (1871-1907)*, Coğrafya, Demografi, Tarih, Yüksek Lisans, Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Anabilim Dalı.
16. Büyükbaş, Burcu (2006) *1844 nüfus sayımına göre Dobruca*, Tarih, Yüksek Lisans, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı.
17. Ünlü, Ayşe Gül (2007) *1642 tarihli Avârız defterine göre Vezirköprü yöresinde iskân ve nüfus*, Ayşe Gül Ünlü, Tarih, Yüksek Lisans, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı.
18. Demir, Alpaslan (2007) *XVI. yüzyılda Samsun-Ayıntab hattı boyunca yerleşme, nüfus ve ekonomik yapı*, Tarih, Doktora, Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı.
19. Subaşı, Coşkun (2007) *Hüdavendigâr vilayeti salnamelerine göre Bursa sancağı idaresinde bulunan kurum, çalışanlar ve demografik (nüfus) yapı*, Yüksek Lisans, Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı.
20. Metin, Rafet (2007) *XVI. yüzyılda Orta Anadolu'da nüfus ve yerleşme (Bozok, Kırşehir, Niğde, Nevşehir ve Keskin örneği)*, Tarih, Demografi, Doktora, Ankara: Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı.

21. Aşıkçı Çevik, Nilgün (2007) *Denizli 1831 nüfus sayımı grup biyografisi (prosopografisi)*, Tarih, Yüksek Lisans, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı.
22. Konakçı, Erim (2006) *Urartu Krallığı'nda toplu nüfus aktarımları ve bu uygulamanın Urartu kültürüne etkileri*, Arkeoloji, Yüksek Lisans, İzmir: Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Anabilim Dalı.
23. Başaran, Seyhan (2008) *1896-1906 yılları arasında Mut kazasının nüfus yapısı ve nüfus hareketleri*, Tarih, Demografi, Yüksek Lisans, Mersin, Mersin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Bölümü, Tarih Anabilim Dalı.
24. Özgür, Gülay (2008) *Balkan Savaşları ve sonrasında Bulgaristan ve Osmanlı Devleti arasında nüfus göçü*, Yüksek Lisans, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü, Tarih Bölümü, Türk İnkılap Tarihi.
25. Hüseyinklioğlu, Ayşegül (2008) *Karaman Beylerbeyliği'nde konar-göçer nüfus (1500-1522)*, Demografi, Tarih, Doktora, Elazığ: Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Bölümü, Tarih Anabilim Dalı.
26. Çetin, Necat (2009) *1320 tarihli nüfus sayımına göre Bayındır Fırını Köyü*, Demografi, Yüksek Lisans, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü.
27. Emen, Huriye (2010) *494 numaralı Tahrir Defteri'ne göre Rumeli Bölgesi'nde nüfus ve yerleşme*, Tarih, Yüksek Lisans, Ankara: Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Bölümü, Tarih Anabilim Dalı, Demografi.

2-Cumhuriyet Dönemi

1. Önder, Selahattin (2007) *Balkan devletleriyle Türkiye arasındaki nüfus mübadeleleri(1912-1930)*, Doktora, Ankara: Ankara Üniversitesi, Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü, Türk İnkılap Tarihi.
2. Polat, Sema (1994) *1927 nüfus sayımı ve İzmir basını*, Türk İnkılap Tarihi, Yüksek Lisans, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü.
3. Ergenekon Çil, Adalet (1994) *Cumhuriyetin ilk yıllarında nüfus sorunu ve iskan politikası*, Sosyoloji, Türk İnkılap Tarihi, Doktora, İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
4. Şeker, Nesim (1995) *Türk-Yunan nüfus mübadelesi sonucu Bursa'ya gelen göçmenlerin kentin sosyal yapısı üzerindeki etkileri (1923-1935)*, Sosyoloji, Tarih, Yüksek Lisans, Bursa: Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,.
5. Çalışkan, Abdurrahman (1997) *Lozan Antlaşması'na göre nüfus mübadelesi ve sonrası*, Yüksek Lisans, Çanakkale: Çanakkale On sekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk İnkılap Tarihi.
6. Çelebi, Bekir (1999) *Türk-Yunan nüfus mübadelesi*, Demografi, Tarih, Yüksek Lisans, Ankara: Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
7. Kalayoğlu, Sinan (2004) *The Greek Muslim migration: Rethinking the role of security and nationalism within the 1923 compulsory exchange of populations between Greece and Turkey [Yunanlı Müslümanların göçü: Yunanistan ve Türkiye arasındaki 1923 tarihli zorunlu nüfus mübadelesinde güvenlik ve milliyetçiliğin rolünün yeniden*

değerlendirilmesi], Yüksek Lisans, Ankara: İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

8. Karataş, Murat (2004) *Türk-Yunan nüfus mübadelesi (1923-1925)*, Yüksek Lisans, Ankara: Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
9. Öztamur, Pınar (2004) *Defining a population: Women and children in early Republican Turkey, 1923-1950 [Bir nüfusu tanımlamak: Erken Cumhuriyet Dönemi'nde kadınlar ve çocuklar, 1923-1950]*, Yüksek Lisans, İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü.
10. Alpan, Aytek Soner (2008) *The economic impact of the 1923 Greco-Turkish population exchange upon Turkey [1923 Türk-Yunan nüfus mübadelesi'nin Türkiye üzerine iktisadi etkileri]*, Ekonomi, Tarih, Yüksek Lisans, Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Bölümü, İktisat (İngilizce) Anabilim Dalı.
11. Çomu, Aslı Emine (2005) *The impact of the exchange of populations on the social and economic life of the city of Adana [1923 nüfus mübadelesinin Adana şehrindeki sosyal ve ekonomik etkileri (1875-1927)]*, Sosyoloji, Yüksek Lisans, İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk İnkılap Tarihi.
12. Yılmaz, Elif (2006) *Türk-Yunan Nüfus Mübadelesi ve Ayvalık*, Uluslararası İlişkiler, Doktora, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
13. Yeğenoğlu, Metin (2006) *Gendering the individual and the population: Patriarchal production of gendered subjectivities in political thought in early republican Turkey [Bireyi ve nüfusu cinsiyetlendirmek: Türkiye'de erken cumhuriyet dönemi siyasal düşüncesinde cinsiyetlendirilmiş öznelliklerin ataerkil üretimi]*, Siyasal Bilimler, Yüksek Lisans, Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kadın Çalışmaları Anabilim Dalı.
14. Tekinsoy, Yunus Emre (2007) *Türk Rum nüfus mübadelesi ve Konya*, Yüksek Lisans, Konya: Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı.
15. Kiracı, Mehmet (2006) *Cumhuriyet döneminin ilk göçü: Türk-Yunan nüfus mübadelesi*, Tarih, Sosyoloji, Yüksek Lisans, Uluslar arası İlişkiler, Edirne: Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı.
16. Çakmak, Fevzi (2007) *Atatürk döneminde Türkiye'nin nüfus politikası*, Yüksek Lisans, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü.
17. Ateş, Ayhan (2008) *Türk-Yunan nüfus mübadelesi sonucu Kocaeli'ne iskan edilen göçmenler(1923-1930)*, Tarih, Yüksek Lisans, Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Bölümü, Tarih Anabilim Dalı.
18. Aslankan, Ali (2008) *Reflections of cultural capital on exchange of populations: The case of Çeşme and Alaçatı [Kültürel sermaye üzerinden nüfus mübadelesine bakmak: Örnek durum, Çeşme ve Alaçatı kasabaları]*, Yüksek Lisans, Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı.
19. Yücearda, Sinem (2009) *1924 Türk-Yunan nüfus mübadelesinde İstanbul ve çevresine iskân edilen patriyotların müzik kültürü*, Müzik, Yüksek Lisans, İstanbul: Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müzikoloji Anabilim Dalı.

20. Köse, Mustafa (2010) *1927 Nüfus Sayımı ve sonuçlarının değerlendirilmesi*, Tarih, Yüksek Lisans, Afyonkarahisar: Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü , Tarih Bölümü Anabilim Dalı.

EKONOMİ

Adında “nüfus” kelimesi geçen tezlerden, konusu ekonomiyle alakalı olan toplamda 25 tez bulunmuştur. Bu tezlerin 19 tanesi yüksek lisans, dört tanesi doktora, iki tanesi de uzmanlık seviyesindedir.

Ekonomi alanında bulunan tezlerde en ilgi çeken nokta nüfusun bir sorun olarak algılanmasıdır. Ekonomik açıdan bakan bir gözün nüfusu potansiyel bir pazar veya işgücü olarak görmesi de mümkünken, yapılmış tezler iktisatçıların nüfusu çoğunlukla olumsuz bir olgu olarak ele aldığını göstermektedir.

1. Yılmaz, Ali (1987) *Nüfus artışı ve emek piyasası üzerindeki etkisi*, Ekonomi, Yüksek Lisans, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
2. Çakar, Muharrem (1991) *Nüfus kalkınma ve işsizlik*, Demografi, Yüksek Lisans, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
3. Çalışkan, Bülent (1993) *Türkiye’de nüfus artışının ekonomik gelişme ve istihdam açısından incelenmesi*, Ekonomi, Yüksek Lisans, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
4. Çelen, Mustafa (1995) *Kamu harcamaları nüfus ilişkisi (Türkiye üzerine bir çalışma)*, Ekonomi, Yüksek Lisans, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
5. Çinko, Levent (1995) *Türkiye’de nüfus artışı sorununun gelişme perspektifinden incelenmesi*, Ekonomi, Yüksek Lisans, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
6. Şimşek, Osman (1996) *GAP’nin yeni yapısı içinde Çukurova bölgesi, Adana yöresi Yüreğir ilçesine gelen mevsimlik işçilerin nüfus ve istihdam açısından etkileri*, Demografi, Sosyoloji, Yüksek Lisans, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
7. Köse, Bülent (1997) *Pazarlama sistemi içerisinde Türkiye’deki eczanelerin nüfusa göre rasyonel dağılıp dağılmadıklarının incelenmesi*, İşletme, Yüksek Lisans, Malatya: İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
8. Özgezerim, Kasım (1998) *Türkiye’de nüfusun yapısı ve sorunları*, Ekonomi, Yüksek Lisans, Diyarbakır: Dicle Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
9. Yılmaz, Özgür (1999) *Consistency and population monotonicity in social and economic networks*, Ekonomi, Yüksek Lisans, Ankara: İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
10. Tahsin, Emine (2001) *Küreselleşme sürecinde nüfus sorunu*, Ekonomi, Yüksek Lisans, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
11. Karçkay, Uğuzer Kezban (2001) *Employment policies and their implications for disabled population in Turkey [Türkiye’de özürlü nüfusa yönelik istihdam politikaları]*

ve etkileri], Demografi, Yüksek Lisans, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü.

12. Sarsılmaz, Mehtap (2003) *Nüfus ve ekonomik gelişme ilişkisi: Türkiye örneği (1938-1999)*, Ekonomi, Yüksek Lisans, Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Anabilim Dalı.
13. Jelassi, Mohamed Mehdi (2004) *An investigation of the effects of population dynamics on growth and trade in an overlapping-generations general equilibrium model [Nüfus dinamiklerinin büyüme ve ticaret üzerindeki etkilerinin çakışan-nesiller genel denge modellenmesi yoluyla incelenmesi]*, Doktora, Ankara: İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Anabilim Dalı.
14. Kırkbeşoğlu, Erdem (2006) *Construction of mortality tables for life insurance sector from the 2003 Turkey demographic and health survey [2003 nüfus ve sağlık araştırması'ndan hayat sigortası sektörü için mortalite tablosu oluşturma]*, Demografi, Sigortacılık, Aktüerya Bilimleri, Yüksek Lisans, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü.
15. Anlar, Mehmet Hüseyin Nail (2008) *Türkiye'de kırsal nüfusun sosyo-ekonomik önemi*, Ekonomi, Doktora, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Bölümü, İktisat Anabilim Dalı.
16. Bayat, Duygu (2010) *Gelişmekte olan ülkelerde nüfus sorunu ve Türkiye örneği*, Ekonomi, Yüksek Lisans, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Bölümü, İktisat Anabilim Dalı.
17. Boylu, Ersin (2010) *Türkiye'de hızlı nüfus artışı ve istihdam sorunları*, Ekonomi, Yüksek Lisans, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Bölümü · İktisat Anabilim Dalı.
18. Beyzatlar, Mehmet Aldonat (2010) *The impact of railway infrastructure on economic growth and population in Turkey [Türkiye'deki demiryolu altyapısının, ekonomik büyüme ve nüfusa olan etkisi]*, Ekonomi, Yüksek Lisans, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat (İngilizce) Anabilim Dalı.
19. Çelik, Abdulhalim (1994) *Türkiye'de sosyal güvenliğin nüfus kapsamı*, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri, Yüksek Lisans, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
20. Mehmet, Gülhane (2005) *Bulgaristan'da nüfus yapısının değişiminin işgücüne etkisi*, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri, Yüksek Lisans, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı.
21. Erel, Gürkan (1999) *Türkiye'de kırsal nüfusun kalkındırılmasında kırsal sanayinin yeri ve işlevi (Huğlu örneği)*, Ziraat, Doktora, Ankara: Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
22. Ölçen, Ali Nejat (1979) *Nüfus sorunu ve toplum sağlığının ekonomik etkileri*, Doktora, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü.
23. Ögüt, Nurgül (1992) *Türkiye'de gelir ve tüketim: 1987 D.İ.E. hanehalkı gelir ve tüketim araştırmasında gelir ve tüketimi belirleyen demografik, ekonomik ve sosyal değişkenler*, Uzmanlık, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü.
24. Coşansu, İrem (1992) *Türkiye'de çocuk işgücünün demografik ve sosyo-ekonomik boyutları*, Uzmanlık, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü.

25. Koç, İsmet (1991) *Türkiye'de işgücünün temel değişkenler ve sektörel dağılıma göre sosyal güvenlik durumu*, Yüksek Lisans, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü, Sosyal ve Ekonomik Demografi Anabilim Dalı.

ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ VE BİLGİ KAYNAKLARI

Metot ve demografik bilgi kaynakları perspektifinden bakıldığında, adında “nüfus” kelimesi geçen toplam 15 tez bulunmuştur. Bu tezlerin 10 tanesi yüksek lisans, üç tanesi uzmanlık, iki tanesi de doktora seviyesindedir.

Yapılmış çalışmaların büyük bölümünün nüfus kayıt sistemi ve sayımlarla ilgili olması Türkiye’de diğer bilgi kaynaklarının yeterince kullanılmadığına işaret etmektedir.

1. Bakır, Şöhret (1984) *Nüfus kayıtlarının demografik analizler amacıyla kullanılması üzerine bir çalışma*, Demografi, Yüksek Lisans, İzmir: Ege Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
2. Çilingiroğlu, Hüsnü (1988) *Nüfus sayımlarının örnekleme ile yapılabilmesi için yöntem geliştirme*, Demografi, Doktora, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
3. Tungul, Bülent (1995) *Türkiye’de yapılan nüfus sayımlarında kapsam ve cevaplama hataları*, Demografi, Yüksek Lisans, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü.
4. Zeyneloğlu, Sinan (2001) *Methods and application of population geography in respect to Turkish census data at district and settlement level [İlçe ve yerleşim yeri düzeyinde sayım verileri kullanılarak coğrafik faktörlerle nüfus değişkenleri arasında korrelasyonların belirlenmesi]*, Demografi, Yüksek Lisans, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü.
5. Topal, Çağatay (2002) *Cybercodification and invisible documentation of the population [Nüfusun siberkodlanması ve gizli dokümantasyonu]*, Sosyoloji, Yüksek Lisans, Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Anabilim Dalı.
6. Coşkun, Yadigar (2002) *Estimation of adult mortality by using the orphanhood method from the 1993 and 1998 Turkish demographic and health surveys [1993 ve 1998 Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması'ndan yetimlik tekniği kullanılarak yetişkin ölümlülüğü tahmini]*, Demografi, Yüksek Lisans, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü.
7. Akgül, Yakup (2006) *Belediye örgütlü yerleşmelerde gerçekleştirilen nüfus sayımlarına eleştirel bir bakış: Afyonkarahisar örneği [A critical view to population censuses being conducted in municipality organized settlements: Afyonkarahisar case]* Coğrafya, Yüksek Lisans, Afyonkarahisar: Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Anabilim Dalı.
8. Özmen, Lütfi Alper (2010) *Türk nüfus hizmetleri sistemi ve MERNİS Projesi*, Kamu Yönetimi, Yüksek Lisans, Ankara: Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Anabilim Dalı.

9. Ulusoy, Mahir (1981) *1973 Türkiye nüfus ve nüfus sorunları araştırması evli kadın anketinin araştırma metodolojisi açısından değerlendirmesi*, Doktora, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Kurumları Yönetimi.
10. Uğuz, Bengi (2007) *An analysis of a multiple imputation model for the missing values in selected variables of TDHS-2003 data: the case of anthropometric measures*, Yüksek Lisans, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü.
11. Zeyneloğlu, Sinan (2001) *Methods and applications of population geography in respect to correlation of geographic factors with population variables using Turkish census data at district and settlement level*, Nüfus, Yüksek Lisans, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü.
12. Törüner, Kutay (1980) *Comparability of data collected in Turkish demographic surveys*, Yüksek Lisans, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi.
13. Çelik, Şahin (1992) *Ekim 1989 hanehalkı işgücü araştırmasında örnekleme hataları*, Nüfus, Uzmanlık, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü.
14. Albayrak, Funda (1991) *Yanlış yaş bildirimlerinin Türkiye bazında düzeltilmesi*, Uzmanlık, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü, Sosyal ve Ekonomik Demografi Programı.
15. Çilingiroğlu, Hüsnü (1979) *Çubuk sağlık grup başkanlığı bölgesinde olan doğum ve ölümlerin Çubuk nüfus idaresine bildirim durumu*, Uzmanlık, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü

HALKLA İLİŞKİLER

1. Yeles, Selçuk (1986) *Halkla ilişkiler açısından "Türkiye nüfus planlaması kampanyası" (bir örgütlenme ve uygulama modeli önerisi)*, Halkla İlişkiler, Yüksek Lisans, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
2. Köksal, Leyla (2008) *Türkiye'de nüfus politikaları kapsamında gerçekleştirilen bilgilendirme-egitim-iletisim (BEI) kampanyalarının halkla ilişkiler açısından analizi*, Halkla İlişkiler, Halk Sağlığı, İletişim Bilimleri, Doktora, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İletişim Bilimleri Anabilim Dalı.

DİN

1. Saraç, Hüseyin (1992) *Nüfus politikaları ve ilahi dinlerdeki uygulama*, Din, Demografi, Yüksek Lisans, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
2. Sinanoğlu, Faruk (2002) *Genç nüfusta toplumsal bütünleşme ve dini hayat (Elbistan örneği)*, Din, Doktora, Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı.
3. Solak, Ferruh (1995) *"Hacı Bayram" türü popüler din kitaplarının aile planlaması, ana-çocuk sağlığı ve kadının statüsüne bakışının çözümlenmesi*, Uzmanlık, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü, Ekonomik ve Sosyal Demografi Programı.

EĞİTİM

1. Büyüköztürk, Şener (1992) *Türkiye'de nüfus ve eğitimde fırsat eşitsizliği*, Eğitim ve Öğretim, Yüksek Lisans, Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
2. Tokcan, Halil (2002) *Orta öğretim coğrafya programında yer alan nüfus konularının öğretiminde kullanılan yöntemlerin değerlendirilmesi*, Eğitim ve Öğretim, Yüksek Lisans, Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı.
3. Körhasan, Meryem (2005) *Buca'da nüfusun sosyo-ekonomik özellikleri ve eğitim üzerindeki etkileri*, Eğitim ve Öğretim, Yüksek Lisans, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Anabilim Dalı.
4. Çakmak, Fatih (2006) *İlköğretim 6. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersi nüfus ve yerleşme konusunda geçen kavramları anlama düzeyleri ve kavram yanlışları*, Eğitim ve Öğretim, Coğrafya, Yüksek Lisans, Afyonkarahisar: Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı.
5. Budanur, Tülay (2004) *Coğrafya öğretiminde görsel araçlardan grafiklerin etkili ve yerinde kullanımı (Türkiye'de nüfus konuları örneği ile)*, Yüksek Lisans, Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Coğrafya Eğitimi Anabilim Dalı.
6. Özüpekçe, Salman (2008) *Turizm yerleşmelerinde nüfusun sosyo-ekonomik özelliklerinde ortaya çıkan değişimler ve eğitim üzerindeki etkisi (Foça örneği)*, Coğrafya, Turizm, Eğitim ve Öğretim, Yüksek Lisans, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Bölümü, Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Anabilim Dalı.

ŞEHİRCİLİK ve MİMARLIK

Şehircilik ve mimarlık alanında adında “nüfus” kelimesi geçen toplam 15 tez bulunmuştur. Tezlerin 14 tanesi yüksek lisans, biri de uzmanlık seviyesindedir. Tezlere dikkatli bakıldığında nüfusun şehirleşme üzerindeki etkisinin ve yerleşme şekillerinin yoğunluklu olarak araştırıldığı görülmektedir.

1. Irmak, Susan (1993) *Nüfus hareketlerindeki değişimlerin şehir planlarına olan etkisi*, Şehircilik ve Bölge Planlama, Yüksek Lisans, İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
2. Özdamar, Azize (1994) *Marmara Ereğlisi nüfus ve kentsel gelişim eğilimlerinin gelişme modelleri ile değerlendirilmesi*, Şehircilik ve Bölge Planlama, Yüksek Lisans, İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
3. Sayar, Aslı (1994) *Nüfus hareketi ve açık yeşil alanlar arasındaki ilişkiler-Marmaris ve çevresi*, Biyoloji, Yüksek Lisans, İzmir: Ege Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
4. Kaniçok, Ferda (1995) *İstanbul için nüfus ve işgücü yer seçimi etkileşimi*, Şehircilik ve Bölge Planlama, Yüksek Lisans, İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.

5. Güner, Koray (1996) *Kalkınma stratejileri ve nüfus açısından kentleşme*, Şehircilik ve Bölge Planlama, Yüksek Lisans, İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
6. Güneş, Hülya (1998) *Nüfus hareketlerinin Diyarbakır üzerindeki sosyo ekonomik etkileri*, Ekonomi, Yüksek Lisans, Diyarbakır: Dicle Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
7. Günindi, Serap (2000) *Yerleşmeler sistemi ve kentsel nüfus kademelenmesi: Marmara bölgesi örneği*, Şehircilik ve Bölge Planlama, Yüksek Lisans, İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
8. Serdaroğlu, Serdar (2004) *İstanbul metropoliten alanında örgütlü spor donatısı ve nüfus ilişkileri*, Şehircilik ve Bölge Planlama, Yüksek Lisans, İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi, Enerji Enstitüsü.
9. Barlas, Olcay (2006) *Az gelişmiş bölgelerde bölge içi nüfus hareketlerinin kentleşme üzerindeki etkileri: Yüksekova örneği*, Sosyoloji, Yüksek Lisans, Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
10. Keskin, Zülfiye (2007) *İstanbul'da arazi değerlerinin mekansal dağılımının nüfus, istihdam ve ulaşım açısından analizi*, Şehircilik ve Bölge Planlama, Yüksek Lisans, İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Disiplinlerarası Anabilim Dalı.
11. Altuğ, Fatih (2010) *Şereflikoçhisar İlçesi'nde nüfus, yerleşme ve ekonomik faaliyetler*, Coğrafya, Ekonomi, Şehircilik ve Bölge Planlama, Yüksek Lisans, Elazığ: Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Anabilim Dalı.
12. Çolak, Nuray (2010) *İzmir Karşıyaka-Üçkuyular Köprü Projesi'nin nüfus dağılımı üzerindeki olası etkilerinin Hansen modeli ile incelenmesi*, Şehircilik ve Bölge Planlama, Yüksek Lisans, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı.
13. Paçacı, Orhan (1979) *Ankara'da göç ve konut sorunu*, Uzmanlık, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Etütleri Enstitüsü.
14. Türkel, A.Esra (1992) *Kentlerde gece-gündüz nüfus farkının planlamaya etkisi ve gündüz nüfusunu kestirmede gravity modelinin kullanılabilirliği*, Mimarlık, Yüksek Lisans, Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
15. Saraçoğlu, Özlem (1992) *Ordu'nun çevre nüfusa verdiği hizmetler ve orta eğitimde alan standardı*, Mimarlık, Yüksek Lisans, Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.

KAMU YÖNETİMİ ve ÇEVRE

1. Yiğitalp (Özer), Havana (1996) *Kalkınma nüfus ilişkisi ve sürdürülebilir kalkınma modeli (Türkiye açısından bir değerlendirme)*, Kamu Yönetimi, Yüksek Lisans, Bursa: Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
2. Ünalın, Dilek (1998) *Studies on environmental degradation and population changes in the eastern Black Sea Region of Turkey [Türkiye'nin Doğu Karadeniz Bölgesi'nde çevresel bozulma ve nüfus değişiklikleri üzerine çalışmalar]*, Yüksek Lisans, İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi, Çevre Bilimleri Enstitüsü, Çevre Mühendisliği.

3. Karakuş, Dursun (2002) *Katı atık depolama tesislerinin nüfus ölçeğinde teşkil edilmesi*, Yüksek Lisans, Ankara: Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Çevre Mühendisliği,.
4. Karavelioğlu, Feyza (2003) *Türkiye'de nüfus ve çevre etkileşimi*, Kamu Yönetimi Yüksek Lisans, Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi Anabilim Dalı.
5. Gündoğdu, İsmail (2004) *500.000 nüfuslu bir yerleşim bölgesinin içme suyu projesi*, Yüksek Lisans, Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Çevre Mühendisliği Anabilim Dalı, Çevre Mühendisliği.
6. İlhan, İclal (2007) *Malatya ili'nin belediye başkanları: 2007 yılındaki Malatya il merkezi ve ilçe merkezleri ve 5000 nüfus üstündeki belde belediye başkanlarının tanıtılması*, Kamu Yönetimi, Yüksek Lisans, Malatya: İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Anabilim Dalı.
7. Zeyneloğlu, Sinan (2008) *Türkiye'de yerleşim birimlerinin dağılımı ve merkezî yerlerin nüfuslarındaki değişim: Dengeli bir yerleşim dağılımı için öneriler*, Kamu Yönetimi, Coğrafya, Şehircilik ve Bölge Planlama, Doktora, İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı.
8. Yüksel, Murat Hakan (2008) *Gelişmiş ülkelerde ve Türkiye Cumhuriyeti'ndeki nüfus tespit uygulamaları, adrese dayalı nüfus kayıt sisteminin Türk kamu yönetimi üzerinde olası etkileri ve çözüm önerileri*, Demografi, Kamu Yönetimi, Yüksek Lisans, Konya: Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, Kamu Yönetimi Anabilim Dalı.

YAŞLANMA

Yaşlanma konusunu ele alan, adında “nüfus” kelimesi geçen altı adet tez bulunmuştur ve hepsi yüksek lisans seviyesinde hazırlanmış tezlerdir. Söz konusu tezler incelendiğinde beşinin yaşlılığı ekonomik bir bakış açısıyla ele aldığı, diğerinin ise şehircilik perspektifinden yaşlı nüfusun konumlanmasını incelediği görülmektedir. Ayrıca, biri dışında geri kalan tüm tezlerin 2000’li yıllarda yapılmış olması konunun son dönemlerde önem kazanmış olduğunu açıklamaktadır.

1. Özgür, Songül (1992) *Türkiye'de yaşlı nüfusun ekonomik ve sosyal sorunları*, Yüksek Lisans, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri.
2. Armağan, Ahmet Cüneyt (2000) *Yaşlanan nüfusa yönelik politikalar ve tedbirler*, Demografi, Yüksek Lisans, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri.
3. Aras, Erdem (2005) *Yaşlı nüfusa yönelik sosyal koruma politikaları (Avrupa Birliği örneği)*, Yüksek Lisans, Kocaeli: Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çalışma Ekonomisi Anabilim Dalı, Çalışma Ekonomisi Endüstri İlişkileri.
4. Balı, Sibel (2005) *Yaşlanan nüfusun makro iktisadi tesirleri: Türkiye örneği*, Ekonomi, Ekonometri, Demografi, Yüksek Lisans, Bursa: Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Politikası Anabilim Dalı.

5. Zeybek Birhan, Filiz (2006) *Türkiye'de yaşlı nüfusun demografik ve sosyo-ekonomik belirleyicilere göre coğrafi analizi*, Demografi, Sosyal Hizmetler, Şehircilik ve Bölge Planlama, Yüksek Lisans, Ankara: Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı.
6. Yumurtacı, Aynur (2007) *Nüfusun yaşlanması ve Avrupa emek piyasalarına etkileri*, Yüksek Lisans, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri.

GÖÇLER

1. Keske, Mehmet (2010) *Mardin'de Süryaniler: Nüfus hareketlilikleri ve nedenleri*, Sosyoloji, Yüksek Lisans, Van: Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Bölümü, Sosyoloji Anabilim Dalı.

2. KİTAPLAR

Bilgi, Bilkent, Boğaziçi, Koç Üniversiteleri kütüphaneleri ve internette en çok ziyaret edilen kitap satış sitelerinden biri olan www.kitapyurdu.com üzerinden “nüfus”, “nüfusbilim” ve “demografi” anahtar kelimeleriyle yapılan aramalar sonucu 68 adet ilgili kitap bulunmuştur. Çalışmamızın süre ve imkân kısıtından dolayı, bütün veri tabanlarını ve kaynakları tarayamadığımız için bu listeye ekleyemediğimiz çok sayıda başka kaynak olduğunu da unutmamak gerekir. Gene de, bu mütevazı listenin bir başlangıç olarak ilgili kişiler için faydalı olacağını umuyoruz.

1. *1965 Genel nüfus sayımı. Nüfusun sosyal ve ekonomik nitelikleri* (1969) Ankara: Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü
2. *1989 Türkiye nüfus araştırması* (1993) Ankara: Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü
3. *1990 Genel nüfus sayımı: Daimi ikametgaha göre iç göçün sosyal ve ekonomik nitelikleri.* (1997) Ankara: Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü
4. *2000 Genel nüfus sayımı: Nüfusun sosyal ve ekonomik nitelikleri* (2003) Ankara: D.İ.E.
5. Arslan, Huseyin. (2001) *Osmanlı'da nüfus hareketleri (XVI. Yüzyıl): Yönetim nüfus göçler iskanlar sürgünler*, İstanbul: Kaknüs
6. Atauz, Akın. (2003) *Türkiye'nin nüfus ve kalkınma yazını: Eleştirel bir değerlendirme*, Ankara: Türkiye Bilimler Akademisi
7. Aybar, Celal. (1937) *Türkiye ikinci genel nüfus sayımı, 1935*, Ankara: DİE
8. Balkan, Behire. (1972) *Türkiye özetli nüfus bibliografyası 1971*, Ankara: Hacettepe Üniversitesi
9. Barkan, Ömer Lûtfi (1953) *Tarihi demografi araştırmaları ve Osmanlı tarihi*, İstanbul: Osman Yalçın Matbaası
10. Bayazıt, Sema. (1990) *Kalkınmada öncelikli illerin ve metropoliten alanların nüfus tahminleri araştırması*, Ankara: T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı
11. Bingöl, Sedat. (2004) *1829 İstanbul nüfus sayımı ve Tophane kasabası*, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi
12. Cerit, Sevil. (1989) *Türkiye'de nüfus, doğurganlık, ölümlülük*, Ankara: Yeniçağ Basın-Yayın Sanayi ve Ticaret
13. Cillov, Haluk (1960) *Nüfus istatistikleri ve demografinin genel esasları*, İstanbul: Sermet Matbaası

14. Dr. Kanbolat, Yahya (1998) *İktisaden Geri Kalmış Ülkelerde Nüfus Sorunu*, İstanbul: Güldiken Yayıncılık
15. Dündar, Fuat, (1999) *Türkiye Nüfus Sayımlarında Azınlıklar*, İstanbul: Doz Basım-Yayın
16. Dündar, Fuat. (1999) *Türkiye nüfus sayımlarında Azınlıklar*, İstanbul: Dost Yayınları
17. *Dünden bugüne İstanbul'un nüfus ve demografik yapısı* [elektronik kaynak] / haz. Sedat Murat, İstanbul: İstanbul Ticaret Odası, 2006
18. *Dünya nüfus günü toplantısı, 11 Temmuz 1991* (1991) Ankara: Türkiye Çevre Vakfı
19. *Dünya nüfusunun durumu 1996: değişken yerler: Nüfus, kalkınma ve kentsel gelecek* (1996) Ankara: Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu
20. *Dünya ve Türkiye'de nüfus ve gıda sorunları.* (1980) İstanbul: Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği
21. Erder, Sema, Kaşka, Selmin, (2003) *Düzensiz göç ve kadın ticareti: Türkiye örneği*, Geneva: International Organization for Migration
22. Gökaçtı, Mehmet Ali. (2004) *Nüfus mübadelesi: Kayıp bir kuşağın hikayesi*, İstanbul: İletişim Yayınları
23. Gündüz, Mustafa; Kutlar, Aziz; Gündüz, Ferhan; Esgin, Ali (2005) *Nüfus Sorunu*, Ankara: Anı yayıncılık
24. Güriz, Adnan. (1975) *Türkiye'de nüfus politikası ve hukuk düzeni*, Ankara: Türkiye Kalkınma Vakfı Yayınları
25. Gürlehel, Can Fuat; Ergüder, Üstün (2004) *Türkiye'nin kapısındaki fırsat: 2025'e doğru nüfus, eğitim ve yeni açılımlar*, İstanbul: Eğitim Reformu Girişimi
26. Gürtan, Kenan. (1966) *Türkiye'de nüfus problemi ve iktisadi kalkınma ile ilgisi*, İstanbul, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi
27. Hafifoğlu, Sadi. (1934) *Nüfus, iktisadiyat ve istatistikler*, Ankara: Devlet Matbaası
28. Hamurdan, Yusuf Ö. (1972) *Faal nüfus tahminleri (1955-1982) geçici tahminler*, Ankara: DPT
29. Hirschon, Renee. (2005) *Ege'yi geçerken: 1923 Türk-Yunan zorunlu nüfus mübadelesi*, çev. Müfide Pekin, Ertuğ Altınay, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi
30. *Hızlı Nüfus Artışının Sosya Ekonomik ve Çevresel Sorunları (1992: İstanbul, Türkiye)* (1993) İstanbul: İTO
31. İbrahim Tanyeri, Sunday Üner. (1987) *Nüfus ve ekonomi*, Ankara: Türkiye Çevre Sorunları Vakfı

32. *İstanbul İstatistikleri Nüfus ve Demografi 1927- 1990* (1997) İki Cilt, İst. Büyükşehir Bld. Yayınları
33. Kal'a, Ahmet; Murat, Sedat (1997) *İstanbul külliyyâtı: Cumhuriyet dönemi İstanbul istatistikleri*, İstanbul: İstanbul Araştırmaları Merkezi
34. Kanbolat, Yahya. (1998) *İktisaden geri kalmış ülkelerde nüfus sorunu*, Ankara: Güldiken Yayınları
35. Kara, Abdurrahman (1986) *Aile ve nüfus planlaması*, Ankara: Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı
36. Karpat, Kemal H. (2002) *Osmanlı modernleşmesi: toplum, kuramsal değişim ve nüfus*, Ankara: İmge Kitabevi
37. Kawan, Léon Kawan. (1935) *Toptangöçler = Les exodes*, Türkçeleştiren, Enis Behiç Koryürek. , Ankara: Başvekâlet İstatistik Umum Müdürlüğü, İstanbul: Marifet Basımevi
38. Koç, Yunus (1989) *XVI. yüzyılda bir Osmanlı sancağının iskân ve nüfus yapısı*, Ankara: Kültür Bakanlığı
39. Lesoir, Edm. (1935) *Nüfus kütükleri*, Ankara: Başvekalet İstatistik Umum Müdürlüğü
40. *Manisa nüfus ve sağlık araştırması 2004* (2005) Manisa: Manisa İl Sağlık Müdürlüğü
41. Marx, Karl, Engels. F. (1976) *Nüfus sorunu ve malthus*, Ankara: Sol Yayınları
42. *Nüfus hareketleri istatistigi; evlenme, boşanma ve ölümler.* (1953) Devlet İstatistik Enstitüsü. Ankara, Akın Matbaacılık Ltd. Or.
43. Nüfus sayımlarında ulaşım bilgileri derlenmesi (1970) Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık, Ankara: D.P.T.
44. *Nüfus ve demografi* (1997) proje koordinatörü ve yayın yönetmeni Ahmet Kal'a, İstanbul: İstanbul Araştırmaları Merkezi
45. *Nüfus, Çevre ve Kalkınma Konferansı (1997: Ankara, Türkiye)* (1998) Kavaklıdere, Ankara: Türkiye Çevre Vakfı Yayını
46. Ohlin, Göran (1976) *Nüfus kontrolü ve ekonomik kalkınma*, Ankara: Hacettepe Üniversitesi
47. Özkan, Aysel. (1974) *Türkiye nüfus araştırmasından elde edilen Türkiye hayat tabloları ve ölümlülük tahminleri*, Ankara: T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı, 1974.
48. Prof. Dr. Bağırkan, Şemsettin (2003) *Demografinin Temelleri Türkiye'nin Demografik Yapısı Uluslararası Demografi*, İstanbul: Set yayınları

49. Rabinowicz, Léon. (1930) *Nüfus mes'elesi: Nüfus ilmi, nüfus tarihi ve nüfus hareketi*, Ankara : İktisat Matbaası
50. Saraç, Hüseyin, *İslamda Nüfus Politikası*, İstanbul: Diyanet Vakfı Yayınları
51. Şenyapılı, Tansı. (1978) *Bütünleşmemiş kentli nüfus sorunu*, Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi
52. Shorter, Frederic C. ; Güvenç, Bozkurt. (1971) *Türkiye demografyası*, Ankara: Hacettepe Üniversitesi
53. Shorter, Frederic Claiborne. (1983) *Türkiye'de nüfus artışı (1935-1975) : doğurganlık ve ölümlülük eğilimleri*, Ankara: Yurt Yayınevi
54. Tanoğlu, Ali. (1969) *Beşeri Coğrafya: Nüfus ve Yerleşme*, İstanbul : Taş matbaası
55. Tümertekin, Erol. (1979) *İstanbul'da nüfus dağılışı*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları
56. Tuncer, Baran (1968) *Nüfus artışı ve Türkiye ekonomisi*, Ankara, Hacettepe University, Institute of Population Studies
57. Türkay, Orhan. (1962) *Türkiye 'de nüfus artışı ve iktisadi gelişme*, Ankara: Doğuş Matb.
58. *Türkiye nüfus ve sağlık araştırması 2003* (2003) Ankara: Hacettepe Üniversitesi Hastaneleri Basımevi
59. *Türkiye'de nüfus yapısı ve nüfus sorunları: 1973 araştırması*. (1978) Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Nüfus Ettütleri Enstitüsü
60. *Türkiye'de planlı dönemde nüfus ve aile planlaması çalışmaları* (1984) Sosyal Planlama Başkanlığı, Araştırma Dairesi. Ankara: T.C. Başbakanlık, Devlet Planlama Teşkilatı
61. Ünalın, Turgay. (2003) *Nüfus ve kalkınma göstergeleri: Ulusal ve uluslararası uygulamalar*, Ankara: Tübitak
62. Üner, Sunday. (1972) *Nüfusbilim Sözlüğü*, Ankara: Hacettepe Üniversitesi
63. Yener, Samira. (1973) *III. beş yıllık planda nüfus projeksiyonları için kullanılan yöntem*, Ankara: DPT
64. Yener, Samira. (1975) *Türkiye'de nüfus araştırmaları ve sorunları*, Ankara: DPT
65. Yener, Samira. (1979) *IV. beş yıllık plan nüfus tahminleri*, Ankara: DPT
66. Yücel, Asuman (1994) *1990 yılı genel nüfus sayımı sonuçlarına göre Türkiye'de toplum yapısının karşılaştırılmalı profili*, Ankara: Devlet Planlama Teşkilatı

67. Yüceuluğ, Ratip (1963) *İnsanların nüfus hakkındaki telâkkileri ve nüfus nazariyelerine kısa bir bakış*, Ankara: Ankara Üniversitesi
68. Zingali, Gaetano (1932) *Nüfusun kemiyet ve keyfiyetçe inkişafı için İtalya'da alınan tedbirler*, Ankara: Hakimiyeti Milliye Matbaası

3. MAKALELER

Toplum ve Bilim ve *New Perspectives on Turkey* dergilerinin arşivlerinden yapılan tarama sonucu nüfus ve demografi alanlarını ilgilendiren 19 adet makale bulunmuştur.

1. Akgündüz, Ahmet (1999) “Osmanlı İmparatorluğu ve Dış Göçler, 1783-1922”, *Toplum ve Bilim*, Sayı: 80
2. Akşit, Belma (1991) “Türkiye’de Bebek ve Çocuk Ölümünde Risk Faktörü Olarak Anne Eğitiminin Rolü”, *Toplum ve Bilim*, Sayı: 51-52
3. Akşit, Elif Ekin (2010) “Geç Osmanlı ve Cumhuriyet Dönemlerinde Nüfus Kontrolü Yaklaşımları”, *Toplum ve Bilim*, Sayı: 118
4. Behar, Cem (1982) “Marx ve Nüfusbilim”, *Toplum ve Bilim*, Sayı: 15-16
5. Behar, Cem (1982) “Nüfusbilimin Nesnesi”, *Toplum ve Bilim*, Sayı: 17
6. Çelik, Ayşe Betül (2005) “I Miss My Village!': Forced Kurdish Migrants in İstanbul and Their Representation in Associations”, *New Perspectives on Turkey*, 32: 137-163.
7. Duben, Alan, (1988) “Son Dönem İstanbul’unda Evlilik ve Hane Kurma Sistemi”, *Toplum ve Bilim*, Sayı: 42
8. Gambetti, Zeynep(2005) “The Conflictual (Trans)formation of the Public Sphere in Urban Space: The Case of Diyarbakır”, *New Perspectives on Turkey*, 32:43-71.
9. Keyder, Çağlar (2010) “Capital city resurgent: Istanbul since the 1980s”, *New Perspectives on Turkey*, 43: 177-186.
10. Kümbetoğlu, Belkıs (1997) “Aile, Evlilik ve Nikah: Farklılaşan Kavramlar”, *Toplum ve Bilim*, Sayı: 73
11. Lüküslü, Demet, Çelik, Kezban (2008) “Sessiz ve Görünmez, Genç ve Kadın: Ev kızı”, *Toplum ve Bilim*, Sayı: 112
12. Mossensohn, Miri Shefer (2007) “Health as a Social Agent in Ottoman Patronage and Authority”, *New Perspectives on Turkey*, 37: 147-175. *New Perspectives on Turkey*, 32: 5-42.
13. Ortaylı, Nuriye (1989) “Doğum Kontrolü’nün Hikayesi”, *Toplum ve Bilim*, Sayı: 45
14. Özbay, Ferhunde (1991) “Türkiye’de Kadın ve Çocuk Emegi”, *Toplum ve Bilim*, Sayı: 53
15. Özbay, Ferhunde (2010) “Türkiye’de Ulus-devlet, Gözetim ve Nüfusbilgisi”, *Toplum ve Bilim*, Sayı: 118
16. Peker, Mümtaz (1991) “Türkiye’de Nüfus Politikası (1980-1988)”, *Toplum ve Bilim*, Sayı: 51-52

17. Şen, Leyla (2005) "Poverty Alleviation, Conflict and Power in Poor Displaced Households: A Study of the Views of Women in Diyarbakır", *New Perspectives on Turkey*, 32: 113-135.
18. Yılmaz, Bediz (2008) "Entrapped in Multidimensional Exclusion: The Perpetuation of Poverty among Conflict-induced Migrants in an İstanbul Neighborhood", *New Perspectives on Turkey*, 38: 205-234.
19. Yüksek, Deniz; BİLGİN Ayata (2005) "A Belated Awakening: National and International Responses to the International Displacement of Kurds in Turkey" ,